

Vel.oltar iz 2 pol.19.stol.

2 starih nagrobnih kamnov iz 17.stol. vzdanih v vel.oltar. Spodaj na vel. oltarju podpis Jerni Jereb(se verjetno nanaša na neko restavracijo oltarja, mogoče zgornji del s križem na novo narejen od Jereba.

Stele, XCIII, 27.9.1913, str. 32.

L.1228 je patriarh Bertold ločil črnomeljsko ~~fare~~ c. od metliške fare in
L.1268 je prišla v last nem. viteškega reda.

Zg.Danica, 1.1855, str. 80.

Črnomeljsko faro omenjajo zapiski v videmskem arhivu iz 1.1323. Starejšo letnico pa navajajo listine križevniškega reda v Lj., namreč 1.1228, ~~kixpraxkja~~ s katero potrjuje patriarh Bertold, da je župnijo ustanovila istrska knezinja Sofija.

Zg.Danica, 1.1864, str. 191.

Nov križev pot je naslikal Ogrin iz Vrhnike, bogato pozlačene okvirje pa Vurnik iz "adovljice. "e- ta je postavil tudi oltarje in prižnico.

Zg.Danica, 1.1897, str. 12.

Tkalčičev zbornik " liber statutorum" iz 1.1354 omenja ž.c. sv. Petra v Črnomnju, z naslednjimi podružnicami: Dobliči - Janez Evang
Otovec - p.c.sv. Jerneja

Zg.Danica, 1.1905, str. 7.

L.1228 ustanovljena župnija, ki je prišla v last nem. viteškega reda l.1268. Posvetil je cerkev glejski patriarh Bertold, ki jo je sezidala njegova svakinja Zofja, žena istrskega mejnega grofa Henrika IV. Prvi župnik je bil Ivan. Župnija je v lasti nem. v. reda ostala ~~do~~ do danes.

Zg. Danica, l.1905, str. 69.

Citirana listina ustanovitve ž.c. v Zg. Danici l.1905, str.366.

Mesto so zadele razne nesreče: kuga, požari, vojaštvo se je umaknilo globlje na Hrvaško. Propadanje mesta v 17.stol.

Zg. Danica, l.1905, str. 102.

L. 1.1634 je vžidan v cerkvi ^{spomenik} ~~nagrobnik~~ (na epist strani vel.oltarja)
Postavljen je psomenik enemu izmed grofov Palmburg, ki so za Frankopani postali lastniki črnomeljske graščine.
L. 1.1689 je nagrobnik vžidan v cerkvi na evang.strani: Hir ligt begrowen der Hochw, hohgeborene H, H. Johann Christopf Groff und Herr von Scholenberg Freiherr auf Leutenberg und Liberstain Herr zu Lichtenegg, Lampach, Lueb und Eggendorff der Kom.Kay.May. Commerer und wolbesteller Havbmann des löbl. Graff Starmbergischen Regiment T.O.R. Commentheor zu Möttling und Tschernombi welicher den 25, Aprilis 1689 in Gott verschiden dem Gott der Allmechtige verleihe die ewige Ruhe.Amen.

Za časa Valvazorja je imela župnija 20 podružnic:

- 1.naše lj.Gospe v Vojni vasi
2. sv. Mihaela na Desincu.
- 3.sv. ^{zupnija} Marka na Butoraju.
- 4.sv. Antona na Goleku (sedaj ^{zupnija} ~~ž.c.~~ Dragatuš)
5. sv. Toma na Tančjigori (sedaj ^{zupnija} ~~ž.c.~~ Dragatuš)
- 6.sv. Ane na Tančji gori (sedaj ^{zupnija} ~~ž.c.~~ Dragatuš)

- 7.sv. Ožbalt v Dragovanji vasi(sedaj M.B.ž.Dragatuš)
 sv. Janez evg. v Dobličah.
 9.sv. Florijan v Dobličah. Te cerkvice ni več. Pred sto leti so še stale
 njene razvaline. Zvonček iz te cerkvice je bil prenesen v kapelico na Rožič-
 vrhu.
 10. sv. Andrej v Turnu. Grad v katerem je stala ta kapelica je bil last
 Alpfalterjev. Grad je zapuščen in tudi kapelica, o kateri je komaj še toliko
 sledu, da se da ugotoviti kje je stala.
 11. sv. Urh na Stražnem vrhu. Na tem vrhu nikdar ni bila cerkev(verjetno
 se je Valvazor zmotil) Tu je stala in še stoji c. sv. Nikolaja
 12. s.v M.Magdalena v Tuševem dolu
 13. sv. Nikolaj v " "
 14.sv. Jakob v Rodinah
 15. sv. Elija in Katarina na pogorju Rodine
 16.sv. Jernej na Otovcu
 17.sv. Sebastjan v mestu
 18. sv. Jurij na Rožancu
 19. sv. Janez Trst. v Petrovivasi
 20. sv. Jodrt nad Petrovovasio(je ni več.)
 Do l.1802 se je pokopavalo pri ž.c., od tega leta dalje novo pokopališče v
 Vojni vasi
 Iz l.1830 so načrti, po katerih naj bi se podaljšala cerkev in razširila
 Cerkev je bila tako zanemarjena, da so jo l.1870 že mislili podreti.
 L.1880 so cerkvene zidove prevezali z železnimi vezmi, da se nebi podrli.
 Istega leta so prizidali sedanjo zakristijo.
 L.1882 nove Goršičeve orgle. Stare so prodali v Prilishče na Hrvaškem.
 L.1905 so popolnoma prenovili ž.c.Dobila je tudi nov šamotni tlak in novo
 slikarijo. Freslikani so bili tudi oltarji.
 Zg.Danica, l.1905, str.398,399,412,414,415.

ali L. Podlogar: Kronska mesta Črnomele l.1906, str.73,76,79

Oglejski očak Bertold posveti 1228., dne 18. oktobra na prejšnje svoje sva-kinje, nejne grefice Zefije Isterske, v krajini, imenovani Metlika, v s elu Črnomelj cerkev na čast sv. Petra, da bi v poganskih zmetah živeči vaščani prišli na pet resnice. Tej cerkvi je priškril še štiri cerkve te krajine, ka-tere imenovana Zefija, soproga grefa Isterskega, in brata očaka Bertolda obdaruje s številnimi zemljišči ter jim prepustila desetino v Metliški kra-jini.

M. Slekevec: Deneski k zgodovini cerkva in fara na Kranjskem, IMK VI., 1896, str. 222.

Že 1.1338. so bile v Beli krajini te župnije: sv. Petra v Črnomlju...

J. Barle: Nekoliko podatkov za zgod. belokranjskih župnij, IMK XI., 19d. str. 50.

Von der Pfarre Möttl ing gibt bestimmte Nachricht der Stiftbrief über die Kirche zu Tschernembl vom Patriarchen Berthold vom J. 1228 (sieh "Mitth. des hist. Vereins für Krain", Jahrg. 1847, S 75). In dieser Urkunde ist nämlich die Kirche St. Petri zu Tschernembl als in der Gegend von Mött n ig liegend angeführt, und vier Kirchen werden genannt, welche von der Mutterpfarre Mött n i ng getrennt, und der Kirche ex zu Tschernembl beigegeben werden. Unter den Zeugen ist Henricus plebanus de Me,lik angeführt.

P. Hitzinger: Zur Geschichte der Pfarren Krain's. MHVK. December 1854 str. 90.

Opis cerkve.

Poleg vel.oltarja nagrobnik Johanna Schollenberga Freiherr zu Lichtenberg und Biberstein etc. (citiran celoten napis, rokopis slabo čitljiv sic) in l. 1669. Drugi desno z l.1634(citiran napis, ki je zaradi rokopisa nečitljiv sic)

ba kamna sta dobro ohranjena.

M.Zois,korespondent C.K.(6.7.1914, zap.št.118

" V naši farni cerkvi se nov veliki oltar napravlja; res treba ga je bilo že zdavno. Drugi pot kaj več o njem, ko bomo videli, kakošno da je delo."

Dopisi. Iz Črnomlja poročja J.K. - NOVICE, 15. avgust 1866. L. XXIV,
list 33, str. 266.

"Novice rade naznanujejo svojim čitatelje, kadar dela"domačega uma in dlana" lepšajo cerkve naše. Naj povedo tedaj, da tudi naša farna cerkev je dobila nov oltar, katerega je naredil Jernej Jereb iz Idrije, podobe pa je malal Juri Tavčar iz Ljubljane. Oba sta pokazala s svojim delo, da sta hvale vredna mojstra, Predplet pred oltarjem je iz litega železa in izvrstno delo bližnje gradaške fužine....."

Dopisi. Iz Črnomlja poročja K. - NOVICE, 17. oktober 1866. L. XXIV,
list 42, str. 339.